

LAKIALOITE 161/2003 vp

Laki sairausvakuutuslain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa esitetään sairausvakuutuslain 23 §:n muuttamista siten, että monikkolapsien isyysrahaan oikeuttava aika muutetaan lapsikohtaiseksi, jolloin isyysrahaan oikeuttavan ajan pituudeksi tulisi nykyisen lain isyysrahaan oikeuttavan ajan määrä kerrottuna kerralla syntyneiden lasten lukumäärällä.

Lisäksi aloitteessa ehdotetaan, että isyysvapaan käyttöä joustavoitettaisiin siten, että se voi-

taisiin pitää vanhempainrahakauden aikana tai välittömästi sen päätyttyä perheen valitsemana ajankohtana. Tällä hetkellä isällä on oikeus pidentettyyn isyysvapaaseen välittömästi vanhempainrahakauden päätyttyä, mikäli isälle on suoritettu vanhempainrahaa vähintään viimeiset vanhempainrahakauden 12 arkipäivää yhtäjaksoisesti.

PERUSTELUT

Noin tuhat kertaa vuodessa suomalaista perhettä kohtaa moninkertainen onni — perheeseen syntyy useampi kuin yksi lapsi kerralla. Jos monikot syntyvät perheen ensimmäisiksi lapsiksi, vanhemmuuden opettelussa on vielä moninkertaiset haasteet ja isän mahdollisuus riittävään isyyslomaan nousee erityisen tärkeäksi. Joka tapauksessa moninkertainen onni tuo moninkertaisen työn. Monikkoperheessä isän mahdollisuus osallistua hoitoon on tärkeää perheen jaksamiselle ja selviytymiselle.

Nykyinen isyysvapaajärjestelmä ei ota huomioon näiden monikkoperheiden erityistarpeita. Tämä ilmeinen ongelmakohta tulee korjata mahdollisimman nopeasti ja säätää isyysloma monikkoperheille lapsikohtaiseksi, jolloin molemmille vanhemmille jää riittävästi aikaa perhe-

elämälle ja vanhemmuuden opettelulle lasten syntymän jälkeisinä alkuaikoina.

Tämä muutos koskisi vuodessa maksimissaan noin 910 isää ja merkitsisi nykykäytäntöön verrattuna noin 920 uutta isyysvapaata (kaksosia syntyy 900 paria vuodessa ja kolmosia kymmenet), mikäli kaikki monikkoisät käyttäisivät uudistuksen hyväkseen. Monikkoperheiden isyysloman pidentäminen ei ole valtiolle suuri menoerä. Kuntien talouteen uudistuksella voisi olla jopa menoja pienentävä vaikutus, koska kunnallisen kotipalvelun tarve tällöin vähenisi.

Lakialoitteessa ehdotetaan myös, että isyysvapaan käyttöä joustavoitettaisiin siten, että se voitaisiin pitää vanhempainrahakauden aikana tai välittömästi sen päätyttyä perheen valitsemana ajankohtana. Tällä hetkellä isällä on oikeus

pidennettyyn isyysvapaaseen välittömästi vanhempainrahakauden päätyttyä, mikäli isälle on suoritettu vanhempainrahaa vähintään viimeiset vanhempainrahakauden 12 arkipäivää yhtäjaksoisesti. Näin tiukasti säädelty isyysvapaan käyttö ei ota huomioon perheen erilaisia elämäntilanteita ja osaltaan vaikeuttaa isyysvapaan hyödyntämistä ja siten lain tavoitteiden toteutumista. Osittain tästä syystä isyysvapaan pitäminen on ollut vähäisempää kuin lakia säädettyä.

sä oletettiin. Lakialoitteen esittämä muutos joustavoittaisi lapsiperheiden isyysvapaan käyttöä — ottaisi huomioon perheiden erilaiset tarpeet. Tällaista perhelähtöistä lainsäädäntöä tarvitaan lapsiperheissä.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sairausvakuutuslain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/1963) 23 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1075/2002, seuraavasti:

23 §

Edellä 21 §:n 3 momentissa tarkoitettua va-
kuutetulla on oikeus yhteensä 18 arkipäivältä
suoritettavaan isyysrahaan joko äitiys- tai van-
hempainrahakaudella siten, että isyysrahaa voi-
daan suorittaa enintään neljältä yhdenjaksoisel-
ta kaudelta. Mikäli isälle on suoritettu 21 §:n
3 momentissa tarkoitettua vanhempainrahaa tai
21 §:n 4 momentissa tarkoitettua osittaista van-
hempainrahaa 12 arkipäivää yhdenjaksoisesti,
hänellä on lisäksi oikeus yhteen enintään 12 ar-
kipäivältä suoritettavaan yhdenjaksoiseen isyys-
rahakauteen vanhempainrahakaudella tai välit-
tömästi sen päätyttyä. Monikkoraskauksissa

isyysrahaan oikeuttava aika on lapsikohtainen,
jolloin edellä kerrottu isyysraha-oikeus kerro-
taan kerralla syntyneiden lasten määrällä. Ase-
velvollisena vakinaisessa palveluksessa, aseet-
tomana, reserviläisenä tai nostoväkeen kuuluva-
na puolustusvoimien palveluksessa taikka siviilipalvelusmiehenä olevalle isälle suoritetaan sa-
moin edellytyksin isyysrahaa loman tai isyysva-
paan ajalta. Isyysraha on tällöin 22 §:n 1 mo-
mentissa tarkoitettua vähimmäispäivärahan suu-
ruinen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 2003

Leena Rauhala /kd